2024/1713

14.6.2024

DECIZIA (PESC) 2024/1713 A CONSILIULUI

din 13 iunie 2024

privind o măsură de asistență, în cadrul Instrumentului european pentru pace, în vederea sprijinirii forțelor armate ale Republicii Moldova cu echipamente militare concepute pentru a aplica o forță letală

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 28 alineatul (1) și articolul 41 alineatul (2),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) Prin Decizia (PESC) 2021/509 a Consiliului ([1]) se instituie Instrumentul european pentru pace (IEP) pentru finanțarea de către statele membre a acțiunilor Uniunii în cadrul politicii externe și de securitate comune în vederea menținerii păcii, a prevenirii conflictelor și a consolidării securității internaționale în temeiul articolului 21 alineatul (2) litera (c) din tratat. În special, în temeiul articolului 1 alineatul (2) din Decizia (PESC) 2021/509, IEP urmează să fie utilizat pentru finanțarea măsurilor de asistență, precum acțiuni de consolidare a capacităților statelor terțe și ale organizațiilor regionale și internaționale legate de chestiuni militare și de apărare.

(2) Strategia globală pentru politica externă și de securitate a Uniunii Europene din 2016 stabilește obiectivele de consolidare a securității și a apărării, de investire în reziliența statelor și a societăților situate la estul Uniunii, de elaborare a unei abordări integrate a conflictelor și crizelor, de promovare și sprijinire a sistemelor regionale de cooperare și de consolidare a guvernanței globale bazate pe dreptul internațional, inclusiv pe dreptul internațional al drepturilor omului și pe dreptul internațional umanitar.

(3) La 21 martie 2022, Uniunea a aprobat Busola strategică cu obiectivul de a deveni un furnizor de securitate mai puternic și mai capabil, inclusiv prin utilizarea sporită a IEP în sprijinul capabilităților de apărare ale partenerilor.

(4) Uniunea se angajează să stabilească, în sprijinul unei Republici Moldova puternice, independente și prospere, o relație strânsă cu Republica Moldova, , pe baza Acordului de asociere între Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de o parte, și Republica Moldova, pe de altă parte ([2]) (denumit în continuare „acordul de asociere”), inclusiv o zonă de liber schimb aprofundată și cuprinzătoare, și să promoveze asocierea politică și integrarea economică, sprijinind în același timp cu fermitate suveranitatea și integritatea teritorială a Republicii Moldova în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional. În temeiul articolului 5 din acordul de asociere, Uniunea și Republica Moldova își intensifică dialogul și cooperarea și promovează convergența treptată în domeniul politicii externe și de securitate, inclusiv al politicii de securitate și apărare comune (PSAC), și abordează în special aspectele legate de prevenirea conflictelor, soluționarea pașnică a conflictelor și gestionarea crizelor, stabilitatea regională, dezarmarea, neproliferarea, controlul armelor și controlul exporturilor.

(5) Uniunea recunoaște contribuția importantă a Republicii Moldova la PSAC a Uniunii.

(6) Prezenta decizie se bazează pe Deciziile (PESC) 2021/2136 ([3]), (PESC) 2022/1093 ([4]), (PESC) 2023/921 ([5]) și (PESC) 2024/1049 ([6]) ale Consiliului în ceea ce privește angajamentul continuu al Uniunii de a sprijini consolidarea capacităților forțelor armate ale Republicii Moldova în domeniile în care există necesități prioritare.

([1]) Decizia (PESC) 2021/509 a Consiliului din 22 martie 2021 de instituire a Instrumentului european pentru pace și de abrogare a Deciziei (PESC) 2015/528 (JO L 102, 24.3.2021, p. 14).
([2]) JO L 260, 30.8.2014, p. 4.
([3]) Decizia (PESC) 2021/2136 a Consiliului din 2 decembrie 2021 privind o măsură de asistență în cadrul Instrumentului european pentru pace în sprijinul forțelor armate ale Republicii Moldova (JO L 432, 3.12.2021, p. 63).
([4]) Decizia (PESC) 2022/1093 a Consiliului din 30 iunie 2022 privind o măsură de asistență în cadrul Instrumentului european pentru pace în sprijinul forțelor armate ale Republicii Moldova (JO L 176, 1.7.2022, p. 22).
([5]) Decizia (PESC) 2023/921 a Consiliului din 4 mai 2023 privind o măsură de asistență în cadrul Instrumentului european pentru pace în sprijinul forțelor armate ale Republicii Moldova (JO L 119, 5.5.2023, p. 173).
([6]) Decizia (PESC) 2024/1049 a Consiliului din 4 aprilie 2024 privind o măsură de asistență în cadrul Instrumentului european pentru pace în sprijinul forțelor armate ale Republicii Moldova (JO L, 2024/1049, 5.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1049/oj).

(7) La 5 februarie 2024, Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate a primit o solicitare din partea Republicii Moldova privind acordarea de asistență din partea Uniunii forțelor armate ale Republicii Moldova pentru achiziționarea de echipamente esențiale pentru a consolida capacitățile unităților lor de mobilitate, de război electronic și de logistică.

(8) Măsurile de asistență urmează să fie puse în aplicare luând în considerare principiile și cerințele prevăzute în Decizia (PESC) 2021/509, în special în concordanță cu Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului ([7]), și în conformitate cu normele de execuție a veniturilor și cheltuielilor finanțate în cadrul IEP.

(9) Consiliul reafirmă hotărârea de a proteja, promova și respecta drepturile omului, libertățile fundamentale și principiile democratice și de a consolida statul de drept și buna guvernanță în concordanță cu Carta Organizației Națiunilor Unite, cu Declarația Universală a Drepturilor Omului și cu dreptul internațional, în special cu dreptul internațional al drepturilor omului și cu dreptul internațional umanitar,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Instituire, obiective, domeniu de aplicare și durată

(1) Prin prezenta decizie se instituie o măsură de asistență în beneficiul Republicii Moldova (denumită în continuare „beneficiarul"), care urmează să fie finanțată în cadrul Instrumentului european pentru pace (IEP) (denumită în continuare „măsura de asistență").

(2) Obiectivele măsurii de asistență sunt următoarele:

(a) să contribuie la întărirea capacităților forțelor armate ale Republicii Moldova pentru a consolida securitatea națională, stabilitatea și reziliența în sectorul apărării, în concordanță cu politica generală a Uniunii privind Republica Moldova;

(b) pe baza sprijinului anterior în cadrul IEP, să permită forțelor armate ale Republicii Moldova să își sporească eficacitatea operațională, să accelereze respectarea standardelor Uniunii și interoperabilitatea și, prin urmare, să protejeze mai bine civilii în situații de criză și de urgență;

(c) să consolideze capacitățile Republicii Moldova în ceea ce privește participarea sa la misiunile și operațiile militare ale Uniunii în cadrul politicii de securitate și apărare comune.

(3) Pentru a atinge obiectivul prevăzut la alineatul (2), măsura de asistență finanțează echipamente de apărare aeriană cu rază scurtă de acțiune care sunt concepute pentru a aplica o forță letală.

Măsura de asistență finanțează de asemenea materiale și servicii, inclusiv formarea tehnică, atunci când este necesar.

(4) Durata măsurii de asistență este de 42 de luni de la data adoptării prezentei decizii.

Articolul 2

Dispoziții financiare

(1) Valoarea de referință financiară destinată să acopere cheltuielile referitoare la măsura de asistență este de 9 000 000 EUR.

(2) Toate cheltuielile sunt gestionate în conformitate cu Decizia (PESC) 2021/509 și cu normele de execuție a veniturilor și cheltuielilor finanțate în cadrul IEP.

Articolul 3

Acorduri cu beneficiarul

(1) Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înaltul Reprezentant") încheie cu beneficiarul acordurile necesare pentru a asigura respectarea cerințelor și condițiilor stabilite prin prezenta decizie, ca o condiție pentru acordarea de sprijin în cadrul măsurii de asistență.

([7]) Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar (JO L 335, 13.12.2008, p. 99).

(2) Acordurile menționate la alineatul (1) includ dispoziții care obligă beneficiarul să garanteze:

(a) respectarea de către unitățile forțelor armate ale Republicii Moldova sprijinite prin intermediul măsurii de asistență a dreptului internațional relevant, în special a dreptului internațional al drepturilor omului și a dreptului internațional umanitar;

(b) utilizarea corectă și eficientă a oricăror active furnizate în cadrul măsurii de asistență în scopurile pentru care au fost furnizate;

(c) întreținerea suficientă a oricăror active furnizate în cadrul măsurii de asistență pentru a asigura capacitatea acestora de a fi utilizate și disponibilitatea lor operațională pe durata ciclului lor de viață;

(d) faptul că niciunul dintre activele furnizate în cadrul măsurii de asistență nu va fi pierdut sau transferat, la sfârșitul duratei sale de viață, fără consimțământul comitetului instrumentului instituit prin Decizia (PESC) 2021/509, către alte persoane sau entități decât cele identificate în respectivele acorduri.

(3) Acordurile menționate la alineatul (1) includ dispoziții cu privire la suspendarea și încetarea sprijinului acordat în temeiul măsurii de asistență în cazul în care beneficiarul este găsit vinovat de încălcarea obligațiilor prevăzute la alineatul (2).

Articolul 4

Punere în aplicare

(1) Înaltul Reprezentant este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii în conformitate cu Decizia (PESC) 2021/509 și cu normele de execuție a veniturilor și cheltuielilor finanțate în cadrul IEP, în concordanță cu cadrul metodologic integrat pentru evaluarea și identificarea măsurilor și controalelor necesare pentru măsurile de asistență din cadrul IEP.

(2) Punerea în practică a activităților menționate la articolul 1 alineatul (3) se realizează de către Centrul estonian pentru investiții în apărare.

Articolul 5

Monitorizare, control și evaluare

(1) Înaltul Reprezentant monitorizează respectarea de către beneficiar a obligațiilor prevăzute la articolul 3. Monitorizarea respectivă asigură cunoașterea contextului și a riscurilor de încălcare a obligațiilor prevăzute la articolul 3 și pentru a contribui la prevenirea unor astfel de încălcări, inclusiv încălcări ale dreptului internațional al drepturilor omului și ale dreptului internațional umanitar de către unitățile forțelor armate ale Republicii Moldova sprijinite în cadrul măsurii de asistență.

(2) Controlul ulterior expedierii echipamentelor și materialelor desfășurat se efectuează după cum urmează:

(a) verificarea livrării, prin care certificatele de livrare IEP urmează să fie semnate de forțele utilizatorului final cu ocazia transferului dreptului de proprietate;

(b) raportarea cu privire la inventar, prin care beneficiarul urmează să raporteze anual cu privire la inventarul articolelor desemnate până când o astfel de raportare nu mai este considerată necesară de către Comitetul politic și de securitate (COPS);

(c) vizite la fața locului, prin care beneficiarul urmează să acorde Înaltului Reprezentant și auditorilor IEP acces pentru a efectua controale la fața locului și audituri IEP, la cerere.

(3) La încheierea măsurii de asistență, Înaltul Reprezentant efectuează o evaluare finală pentru a aprecia dacă măsura de asistență a contribuit la atingerea obiectivelor prevăzute la articolul 1 alineatul (2).

Articolul 6

Raportare

Pe durata punerii în aplicare, Înaltul Reprezentant prezintă COPS rapoarte semestriale privind punerea în aplicare a măsurii de asistență în conformitate cu articolul 63 din Decizia (PESC) 2021/509. Administratorul pentru măsuri de asistență informează periodic comitetul instrumentului instituit prin Decizia (PESC) 2021/509 cu privire la execuția veniturilor și cheltuielilor în conformitate cu articolul 38 din decizia respectivă, inclusiv prin furnizarea de informații cu privire la furnizorii și subcontractanții implicați.

Articolul 7

Suspendare și încetare

(1) COPS poate decide să suspende integral sau parțial punerea în aplicare a măsurii de asistență în conformitate cu articolul 64 din Decizia (PESC) 2021/509.

(2) COPS poate recomanda încetarea măsurii de asistență de către Consiliu.

Articolul 8

Intrare în vigoare

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Luxemburg, 13 iunie 2024.

Pentru Consiliu

Președintele

N. DE MOOR